

pátral po nezvěstném manželův matčině, nýbrž že postačí, byl-li jeho pobyt trvale neznámý dítěti a těm, kdo podle zákona měli míti zájem na prospěchu dítěte. Že manželův pobyt byl znám matčinu právnímu zástupci v jejím jiném sporu, nemá prý pro nynější spor významu, ježto matka sama se o pobytu svého manžela nedozvěděla a žalovaný obhájce ani netvrdil, ani nedokázal, že právní zástupce matky v onom sporu ji o tom vyrozuměl. Než právní názor odvolacího soudu a výklad, jež dává ustanovení § 159 obč. zák., nutno schváliti. Z důvodové zprávy (viz Věstník ministerstva spravedlnosti z roku 1916 str. 108) je patrné, že právo k žalobě, jíž se popírá manželský původ, bylo dítěti propůjčeno jen výjimečně a za určitých obmezujících předpokladů (zemřel-li manžel matky nebo je-li nezvěstný, souhlasí-li matka, ustanoven-li opatrovník k hájení manželského zrození, zánik žalobního práva do roka po dosažení zletilosti). Musí tedy ustanovení § 159 obč. zák. býti přesně vykládáno (srov. rozh. čís. 2529 a 5085 sb. n. s.). Pojem trvale neznámého pobytu znamená, že manžel byl od narození dítěte až do doby, kdy dítě popírá své manželské zrození, tak dlouho nepřetržitě neznámého pobytu, že sám nemohl dáti zjistiti pravý rodinný původ dítěte a takto sám provésti právo, jež zákon dává především jemu. Vrátili-li se mezitím, třeba jen přechodně, oznámí-li svůj pobyt nebo stane-li se jinak jeho pobyt známým nebo lze-li aspoň jeho pobyt vyšetřiti, nemůže dítě vykonati žalobou popírací právo. Bylo zjištěno, že manžel matky dítěte byl po zrození žalujícího nezletilého dítěte ještě několik měsíců v trestní vazbě v Plzni, že mu tam byl dne 17. května 1923 doručen rozsudek ve sporu o rozlukou manželství, jež jeho manželka zavedla, a že o tom byl dne 25. května 1923 vyrozuměn právní zástupce jeho manželky. Nezáleží na tom, že snad sama o tom nezvěděla, jen když se mohla o tom dozvědět, kdyby byla chtěla neb se o to byla pokusila. Dovolání nemohlo býti shledáno odůvodněným.

Čís. 7616.

Zahájení vyrovnacího řízení není na závadu, by proti vyrovnacímu dlužníku nebyla zažalována a v plném rozsahu přisouzena pohledávka podléhající vyrovnacímu řízení, pakliže v době rozsudku již přijaté a soudem potvrzené vyrovnání nebylo ještě pravoplatným. Lhostejno, že i žalobce hlasoval pro vyrovnání.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1927, Rv I 937/27.)

Proti žalobě o zaplacení pohledávky namítl žalovaný, že zažalovaná pohledávka spadá do vyrovnacího řízení o jmění žalovaného, jež bylo skončeno vyrovnáním na 40%. Procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 22. února 1927 přisoudil žalobci celou zažalovanou pohledávku. Důvody: Jest zjištěno, že není vyrovnací řízení, jež bylo k návrhu žalované zahájeno, dosud pravoplatně skončeno. Jak zjištěno

bylo usnesením ze dne 1. února 1927 potvrzeno vyrovnání žalované sjednané při roku ze dne 19. ledna 1927, podle něhož věřitelé nepožívající přednostního práva obdrží 40% svých pohledávek ve třech stejných lhůtách po $13\frac{1}{3}\%$, splatných 1. července a 1. října 1927 a 1. ledna 1928. Dne 15. února 1927 nebylo usnesení to ještě vypraveno. Usnesení to nevešlo tedy v moc práva a řízení nebylo ještě podle § 55 vyr. ř. prohlášeno za skončené. Toto řízení má ovšem účinky uvedené v §§ 7 a násl. vyr. ř., zejména nelze podle § 10 na věcech dlužníkovi náležejících nabýti soudcovského práva zástavního nebo práva uspokojovacího, ale není ve vyrovnacím řádu ustanovení, že by proti dlužníku po zahájení vyrovnacího řízení nemohly býti peněžité pohledávky zažalovány nebo v plném rozsahu přisouzeny, pokud nebylo vyrovnací řízení ještě právoplatně potvrzeno. Dojde-li k soudně potvrzenému právoplatnému vyrovnání, má ovšem vyrovnání účinky v § 53 vyr. ř. uvedené a teprve v případech, jež jsou uvedeny v § 57 vyr. ř., zejména nesplní-li dlužník včas a plně potvrzené vyrovnání, zrušuje se pro všechny věřitele poskytnutá sleva i ostatní výhody. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolatelka hájí právní stanovisko, že žalující strana tím, že ve vyrovnacím řízení žalované, zahájeném usnesením ze dne 12. listopadu 1926 při roku konaném dne 19. ledna 1927, hlasovala pro vyrovnání a že usnesením ze dne 1. února 1927 potvrzeno bylo vyrovnání žalované ujednané při onom roku, pozbyla dnem 1. února 1927 práva domáhati se žalobou zaplacení celé původní pohledávky na tak dlouho, pokud není jisto, že žalovaná jest v prodlení se zaplacením kvoty stanovené na 40% a splatné ve třech stejných lhůtách po $13\frac{1}{3}\%$ dne 1. července, 1. října 1927 a 1. ledna 1928. Vycházejíc z tohoto právního nazírání pokládá rozsudek ze dne 22. února 1927, tedy po potvrzení vyrovnání, jímž byla odsouzena k zaplacení celé původní pohledávky a celých útrat sporu do čtrnácti dnů pod exekucí, za právně mylný, třebaže usnesení o potvrzení vyrovnání nebylo dne 22. února 1927 ještě ani vypraveno, nanejvýš veřejně vyhlášeno, a navrhuje změnu rozsudku v ten rozum, že jest povinna zaplatiti žalující firmě do 14 dnů pod exekucí toliko 40% ze zažalovaného peníze a 40% zažalovaných úroků i 40% útrat sporu, kdežto žalující strana jest povinna nahraditi jí 60% útrat sporu. Leč právní názor odvolatelky jest mylný. Usnesení, jímž se potvrzuje vyrovnání, nemá pouze ten význam, že soud bere vyrovnání na vědomí. Naopak soud prozkoumává vyrovnání v tom směru, zda tu není důvodů, pro něž by potvrzení musilo nebo mohlo býti odepřeno (§§ 50, 51 vyr. ř.). Má tudíž ono usnesení ráz konstitutivní. Z toho plyne, že vyrovnání nejví účinku, dokud nedošlo k jeho soudnímu potvrzení. Nemůže se proto žalovaná platně dovolávati toho, že žalující firma hlasovala pro vyrovnání. Pokud pak jde o usnesení ze dne 1. února 1927 nenabylo toto vůbec ještě účinku proti stranám, poněvadž nebylo veřejně vyhlášeno (§§ 416, 426 c. ř. s., 52, 63 vyr. ř., 174 konk. ř.). Nemůže se ho proto strana žalující dovolávati. Konečně jest podle všeobecných zásad právních zřejmo, že rozhodnutí soudní, jež lze napadnouti, nabývají účinnosti teprv, když nastala jejich právoplatnost. Ježto podle § 52 vyr.

řiz. přípustnou jest proti usnesení o potvrzení vyrovnání soudem vyrovnacím stížnost, nemůže vyrovnání nabýti účinku před pravoplatností jeho soudního potvrzení. Pravoplatnost usnesení ze dne 1. února 1927 nemůže přijíti vůbec v úvahu, ano toto usnesení nebylo ještě veřejně na soudní desce vyrovnacího soudu vyhlášeno, ježto teprve ode dne veřejného vyhlášení běží čtrnáctidenní lhůta ke stížnosti proti usnesení o potvrzení vyrovnání.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka míní, že neměla býti odsouzena k zaplacení celé zažalované pohledávky, nýbrž toliko 40% ní kvoty s přísl., ježto žalobkyně je vázána prohlášením, že hlasuje pro vyrovnání, a vyrovnání bylo ještě před rozsudkem o žalobě schváleno. Žalobkyně proto, že hlasovala pro vyrovnání, nemohla prý ani proti potvrzení vyrovnání si stěžovati a stížnost nemohla vůbec býti podána, poněvadž všichni věřitelé přistoupili na vyrovnání. Nevadí prý, že v době rozsudku nenabylo usnesení vyrovnacího soudu ještě právní moci. Názor dovolatelky nelze však uznati za správný. Zahájení vyrovnacího řízení není na překážku, by pohledávka, třebaže podléhá účinkům vyrovnání, nemohla býti proti vyrovnacímu dlužníkovi zažalována a rozsudkem v plné výši přisouzena. Dovolatelka je na omylu, tvrdíc, že zásada § 7 konk. řádu o přerušení veškerých zahájených sporů musí platiti podle § 63 vyrov. ř. též ve vyrovnacím řízení. V tom ohledu je mezi úpadkovým a vyrovnacím řízením naprostý rozdíl. Vyrovnací dlužník zásadně nepozbývá disposičního práva nad svým jméním, podržuje plnou způsobilost k právním jednáním a sporům a nemůže zejména vyrovnací správce ani jeho jménem ani na jeho místě jednati, žalovati nebo býti žalován. Jednání vyrovnacího dlužníka proti obmezujícím opatřením podle § 3 odst. (4) a § 6 vyrov. řádu jsou toliko proti věřitelům bezúčinnými. Naproti tomu vyhlášení úpadku má podle § 1 konk. řádu za následek, že se úpadci odnímá volné nakládání s veškerým jméním podrobeným exekuci, a že za něho jedná a spory, týkající se podstaty, vede toliko správce úpadkové podstaty (§ 81 konk. řádu). Proto také neprávem tvrdí dovolatelka, že soud měl jednání podle § 190 c. ř. s. přerušiti z úřední moci, ježto vyrovnání bylo již potvrzeno, a vyčkati pravoplatnost schválení. Hlasovala-li žalobkyně pro vyrovnání, nemělo to v zápětí, že se nemohla domáhati rozsudku v plném objemu zažalované pohledávky. Nevadí, že dne 15. února 1927, kdy bylo skončeno ústní jednání ve sporu, bylo již vyrovnání věřiteli přijato a též soudně potvrzeno. Dovolatelka sama přiznává, že usnesení vyrovnacího soudu nebylo ještě pravoplatné. Bylo zjištěno, že nebylo vůbec ani ještě vypraveno, tedy ani veřejně vyhlášeno (§ 63 vyrov. ř. a 174 (2) konk. řádu). K platnosti vyrovnání je potřebí, by bylo vyrovnacím soudem potvrzeno, ale musí býti veřejně vyhlášeno a zvláště ještě všem věřitelům a ostatním účastníkům doručeno (§ 49 vyrov. řádu). Soudně potvrze-

ným vyrovnáním nastávají teprv účinky podle § 53 vyrovn. řádu. Usnesení vyrovnacího soudu, jímž schvaluje vyrovnání, má tedy ráz konstitutivní, ale dokud nedojde k pravoplatnému potvrzení vyrovnání, nejeví právních účinků. To bylo již opětovně zdůrazněno v rozhodnutích nejvyššího soudu čís. 1521, 4277, 4366, 4430 a 5639 sb. n. s. Tvrzení dovolatelky, že nikdo z věřitelů nemohl podat stížnost, protože všichni byli pro vyrovnání, jest novotou, ač i správnost tohoto tvrzení popírá její odpůrkyně. Není ovšem pochyby, že přes to může žalovaná, kdyby žalobkyně vedla exekuci pro celou pohledávku, použití soudně pravoplatně schváleného vyrovnání žalobou podle § 35 ex. ř., podléhá-li pohledávka žalobkyně právním účinkům vyrovnání podle § 53 vyrovn. řádu.

Čís. 7617.

I ve prospěch státní pokladny jako fondu pro válečné poškozence (§ 5 vládního nařízení ze dne 15. července 1920, čís. 436 sb. z. a n.) může býti platně zapsán zákaz zcizení a zavazení. Zákaz postihuje i dobrovolné i exekuční zcizení nebo zavazení.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1927, R II 378/27.)

P r v ý s o u d zamítl návrh na vnucený vklad zástavního práva ve prospěch vymáhající věřitelky k vydobytí jejího pohledávání 2.000 Kč s přísl. z důvodu, že nemovitost povinných je stížena knihovně zapsaným zákazem zcizení a zadlužení ve prospěch zemského úřadu pro válečné poškozence v Brně, po případě československého státu. **R e k u r s n í s o u d** exekuci povolil, ježto podle jeho názoru mohl by zákaz míti podle § 450 obč. zák. účinek pouze tehdy, kdyby šlo o dobrovolné zcizení nebo zastavení, kdežto v zákoně není takový účinek stanoven i pro zcizení a zavazení nedobrovolné. Tomu prý podle zákona nelze zabrániti.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursnímu soudu nelze přisvědčiti v tom, že v knihách platně zapsaný zákaz zcizení a zavazení brání jen dobrovolnému zcizení a zavazení. Podle § 364 c) obč. zák. zavazuje smluvní nebo poslední vůlí nařízený zákaz zcizení a zatížení jenom prvního vlastníka, nikoli jeho dědice a jiné nástupce a působí proti třetím osobám, byl-li založen mezi manželi, rodiči a dětmi vlastními, zvolenými nebo schovanci a jejich manželi a byl-li zapsán do knih. Podle § 14 třetí dílčí novely k obč. zák. lze založiti zápisem do knih zákaz takto učiněný i proti třetím osobám ve prospěch státního fondu bytové péče nebo ve prospěch jiného fondu, který bude určen nařízením. Podle toho působí zapsaný zákaz věcně i proti těm, kdož chtějí nabýti buď nemovitosti nebo práva ji zatěžujícího,